

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ประการแรก คือ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ประการต่อมาคือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์เจาะลึกและการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อตอบโจทยตามวัตถุประสงค์การศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ในครั้งนี้คือผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้างานขึ้นไป จำนวน 6 คน นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย รายงานการประชุม รวมทั้งเอกสารจากเว็บไซต์ นำมาประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายผล โดยใช้ผลที่ได้รับจากการวิจัยเทียบกับกรอบแนวคิด

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นองค์กรที่จัดตั้งภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ริเริ่มโดยกลุ่มองค์กรเกษตรกร โดยมีเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ ให้เกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกร เน้น กระบวนการมีส่วนร่วม นำไปสู่การพึ่งตนเองและการเกื้อกูลกันและกัน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาหนี้ของเกษตรกรสมาชิก พร้อมไปกับการฟื้นฟูอาชีพ.

พระราชบัญญัติ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542 และ 2544 กำหนดให้การบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร อยู่ในรูปของคณะกรรมการ 3 ชุด ดังนี้ คณะกรรมการกองทุน คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการจัดการหนี้ และมีเลขาธิการ เป็นผู้บริหารสูงสุดของสำนักงาน รวมทั้งรับผิดชอบงานด้านอำนาจการและธุรการต่างๆ

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินงานขององค์กร พบว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีประสิทธิผลในการบรรเทาความเดือดร้อนและวัตถุประสงค์อยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยไม่มีการพัฒนาความเข้มแข็งให้แก่องค์กรเกษตรกรเลย มีการส่งเสริมและให้ความรู้เพิ่มเติมให้แก่เกษตรกรเพียง 15,000 คน จากจำนวนสมาชิก 6,037,371 คน และมีเกษตรกรที่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้มี 166 ราย จากเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนหนี้จำนวน 164,862 ราย

2. ปัจจัยด้านอิทธิพลทางการเมือง เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมากที่สุด ซึ่งเกิดจากการแทรกแซงของนักการเมือง และผู้นำเกษตรกรที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์ ทั้งนี้ปัจจัยด้านอิทธิพลทางการเมืองยังส่งผลกระทบต่อปัจจัยด้านโครงสร้าง และสายการบังคับบัญชา ด้านภาวะผู้นำ ด้านทรัพยากรในการบริหาร และด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ

นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้พบว่า ปัจจัยด้านช่วงเวลาของการพัฒนาองค์กร เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาประสิทธิผลของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คือ

1. ให้ยึดถือเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรให้มั่น

2. ให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในประเด็น

2.1 โครงสร้างของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

2.2 ที่มาของรายได้ของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมบทบาทของสำนักงานจังหวัดให้เป็นกลไกประสานและเชื่อมโยงไปถึงเกษตรกรพื้นฐานให้มากขึ้น คู่ขนานไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกร

Title of Research Paper : Effectiveness of the Fund for Agricultural Rehabilitation and Development
Author : Mr. Pol Polpanadham
Degree : Master of Arts(Social Development)
Year : 2006

The study aimed to evaluate the effectiveness of the Fund for Agricultural Rehabilitation and Development and to identify the factors related to its effectiveness.

The data of this qualitative research come from secondary sources as well as in-depth interviews those who served in the fund committee. There were six key informants, consisting of the administrators of the Fund for Agricultural Rehabilitation and Development and heads of the work units. The secondary data were taken from related books, journals, articles, research, academic documents, minute of the meetings, web sites. These data were analyzed and discussed within the determined framework.

The Fund for Agricultural Rehabilitation and Development was established under the Act of Fund for Agricultural Rehabilitation and Development, B.E. 2542. This Act was initiated by a group of farmers organizations with the determination and the goal to rehabilitate and develop occupations for farmers sustainable, making them strong enough to rely on themselves and each other to solve their debt problems.

The Act of Fund for Agricultural Rehabilitation and Development, B.E. 2542 and that of B.E. 2544 stipulate that the fund will be managed by three committers, i.e., the fund committee, the executive committee, the debt management committee, and the secretariat is the top executive of the organization, responsible for directing and clerical work.

The findings were summed up as follows :

1. Organization operation. It was found that the fund was successful at a very low level. It hardly achieved its goal and objectives. In fact, most farmers' knowledge and skills had not been developed at all. Only 15,000 out of 6,037,371 farmers got additional knowledge and only 166 out of 164,862 farmers registered in the poverty list could solve their debt problem.

2. Political influence. The major factor affecting the effectiveness of the fund most was the politicians' intervention, and leaders of farmers who were profiteers. In fact, political influence dominated organizational structure and hierarchy, leadership, managerial resources and relationship with other agencies.

Besides, it was found that the period of organizational development was an important factor affecting the effectiveness of the fund operation.

To increase the effectiveness of the fund operation, the following were recommended.

1. The intention and goal of the Act of the Fund for Agricultural Rehabilitation and Development must be adhered to.

2. The fund should be truly independent. The Act should be amended in the following :

2.1 The organizational structure of the fund

2.2 The income sources of the fund.

3. The internal administration and management of the organization should be improved for its efficiency. The provincial office should play a crucial role in coordination with the farmers, along with strengthening the farmers organization.